

Nyhedsbrev til LO's amter og sektioner #7 / Oktober 2000

Arbejdsmarkedspolitik

AF-regionerne går nye veje

En særlig pulje med 60 mio. kr. pr. år skal gå til nyskabende initiativer på de lokale arbejdsmarkeder. Efter en langsom start ser det ud til, at der i 2. halvår for alvor kommer gang i projekterne, som bl.a. handler om bedre samarbejde og koordinering, uddannelsesplanlægning og opfølgning over for de ledige

Det tager tid at få igangsat nyskabende initiativer i AF-regionerne. Det må være konklusionen på den seneste halvårsstatus for puljen til nyskabende og offensive initiativer, som blev indført med arbejdsmarkedsreformen i 1998.

Den samlede pulje er på 60 mio. kr. pr. år, og i 1999 nåede regionerne kun at bruge 5,3 mio. Kun lidt bedre er det i 1. halvår 2000, hvor der er anvendt 9,6 mio. kr. fra den særlige pulje.

Regionerne er imidlertid blevet bedt om at rapportere, hvor mange aktiviteter der forventes igangsat i hele 2000, og her viser det sig, at der er planlagt aktiviteter for 29,5 mio. kr. i 2. halvår 2000. Det vil sige, at der forventes anvendt i alt knap 42 mio. kr. af puljen for hele året

Noget tyder altså på, at man rundt om i AF-systemet og i arbejdsmarkedsrådene nu har fået øjnene op for de nye muligheder, som puljen giver mulighed for, og at man er parat til at gå nye veje.

De overordnede krav til anvendelse af puljen er, at midlerne skal bidrage til at sikre et velfungerende arbejdsmarked. Pengene må også benyttes til driftsprægede opgaver, som bl.a. parterne i de regionale arbejdsmarkedsråd kan bidrage til.

60 nyskabende projekter

Inden for denne vide ramme har regionerne nu planlagt at iværksætte over 60 større og mindre projekter, som indholdsmæssigt spænder over et bredt felt. En væsentlig del er samarbejdsprojekter mellem AF og akasser, kommuner og uddannelsesinstitutioner, som især fokuserer på svage grupper af ledige – herunder etniske grupper, seniorer og handicappede. Andre gennemgående temaer er uddannelsesplanlægning, jobtræning – i form af støtte til praktikværter, overhead-omkostninger mv. – samt koordinerende opgaver ved integration af ledige på arbejdspladsen.

I LO opfattes det imidlertid som et problem, hvis midlerne ikke bliver brugt til de nyskabende og offensive aktiviteter, som det var forudsat i arbejdsmarkedsreformen.

– Man må håbe, at planerne holder for 2. halvår, og at udviklingen fortsætter næste år. Nu har vi stærkt argumenteret for, at der skal være en sådan pulje til frie midler, så nytter det ikke, at vi ikke får dem brugt. Jeg er klar over, at der er enkelte projekter, der er forkastet af Arbejdsmarkedsstyrelsen, men hvis der er behov for at ændre på retningslinierne, så må vi se på sagen, siger konsulent *Jan Eriksen* i LO's politiske afdeling.

Vi skal ikke slås om medlemmerne side 3

Fagbevægelsen har brug for en ny struktur for at kunne håndtere udlægning af offentlige opgaver, siger formanden for HK/Stat, Peter Waldorff

Charmeoffensiv giver resultater side 6

LO's Mindscope-projekt er blevet en succes - Men det er en kunst at balancere mellem det faglige og det sjove, viser en evalueringsrapport

Arbejdsmiljøet skal have et løft side 7

LO støtter forslaget fra Ingeniørforeningen om at nedsætte en ny arbejdsmiljøgruppe, der skal gøre lovgivningen mere fremadrettet

Dobbelt-CD med nye arbejdsange side 10

Initiativtagerne til et nyt manifest lover at bevare sangtraditionen i arbejderbevægelsen

LO-link

Nyhedsbrev til LO's amter og sektioner
Udgives af Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 35 24 60 00, fax: 35 24 63 08,
www.lo.dk, e-mail: link@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Dorte Monggaard, Erik Harr,
Peter Lav Hansen, Henrik Rasch og Michael
Bræmer. Layout og illustration: LO/Skøn-
virke. ISSN-nr.: 1398-4519

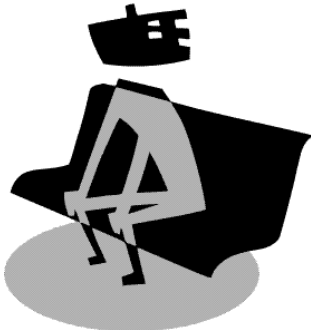
Da arbejdsmarkedsreformen blev gennemført, var LO med til at pege på behovet for at få nye initiativer op at stå på tværs af de meget stramme bindinger, der er fastlagt for AF-regionernes arbejde. LO er tilfreds med, at der ikke er vedtaget udførlige retningslinier for anvendelsen af 60 mio. kroners puljen. Dog gælder det, at pengene ikke kan benyttes til dækning af udgifter til forsørgelse og heller ikke til ordinære driftsopgaver i AF eller til sekretariatsopgaver i forbindelse med projekterne.

Forsøg med mere samarbejde

Anvendelse af puljemidlerne skal ikke godkendes af Arbejdsmarkedsstyrelsen, forudsat aktiviteterne holdes inden for retningslinierne. De penge, der ikke bliver brugt til pulje-aktiviteter, kan anvendes til andre formål inden for rammerne af den aktive arbejdsmarkedspolitik.

– Fra LO's side mener vi, at der er et stort behov for nyskabende initiativer. Derfor opfordrer vi kraftigt til, at pengene anvendes efter hensigten. Og der er utrolig mange muligheder, som det også skitseres i bestemmelserne, siger Jan Eriksen. Han peger bl.a. på, at puljemidlerne kan bruges til alle former for samarbejdsprojekter også med deltagelse og finansiering fra private virksomheder og organisationer, amter mv. Der er desuden givet tilladelse til, at EU-midler kan indgå i projekterne.

Pengene kan også anvendes til konferencer og analyser i forbindelse med samarbejdsprojekterne. En anden oplagt mulighed er tværgående projekter, hvor arbejdsmarkedspolitikken ses i sammenhæng med det uddannelses-, social- eller erhvervspolitiske.

Endelig kan der være behov for aktiviteter for andre målgrupper udover dem, der er udvalgt af arbejdsmarkedsrådet som f.eks. uddannelse af afskedigede eller af beskæftigede, der er truet af marginalisering.

Uddannelsesplanlægning i Storstrøms amt

I Storstrøms amt er puljen til nyskabende aktiviteter blevet modtaget med begejstring. I regionen er der et stort behov for finansieringsmuligheder, som ikke er underlagt de bindinger, der er på de ordinære aktivitetsmidler, siger formanden for LO i Storstrøms amt *Klaus Farnov*, der også er næstformand i det regionale arbejdsmarkedsråd.

– Der er mange områder, hvor vi kunne gøre en større indsats, hvis vi havde den fornødne frihed og midler til at gå i gang. Specielt har vi haft et ønske om at gøre noget alvorligt ved uddannelsesplanlægningen i samarbejde med de private virksomheder, men det ser heldigvis nu ud til at lykkes, tilføjer han.

Dog mener han, at det ikke er meldt særlig tydeligt ud via Arbejdsmarkedsstyrelsen og AF, hvornår de nye puljemidler er blevet stillet til rådighed. – Så kunne vi have været endnu hurtigere på aftrækkeren, hvis vi havde været mere opmærksomme på, at der var grønt lys for nogle af de ideer, vi har diskuteret i amtet gennem lang tid, påpeger LO-formanden.

AF-region Storstrøm har en ramme på 3,9 mio. kr. årligt. Heraf forven-

Oversigt over midler til nyskabende initiativer, som planlægges anvendt i år 2000

	<u>Årlig ramme</u>	<u>Igangsæt år 2000</u>
AF Storkøbenhavn	11,1	7,0*
AF-Frederiksborg	3,3	3,3
AF-Roskilde	2,6	2,1
AF-Vestsjælland	3,7	3,7
AF-Storstrøm	3,9	2,4
AF-Bornholm	1,6	0,7
AF-Fyn	5,2	5,2
AF-Sønderjylland	2,9	1,4
AF-Ribe	2,5	2,0
AF-Vejle	3,7	1,0
AF-Ringkøbing	2,9	1,6
AF-Århus	7,2	2,4
AF-Viborg	2,6	2,0
AF-Nordjylland	6,8	6,8
I alt mio. kr.	60,0	41,8

* Derudover forventes yderligere 4 mio. kr. til kvikskrankeordning.

ter regionen at bruge 2,4 mio. kr. bl.a. til at gennemføre sin Uddannelsesplan Storstrøm, som er tilrettelagt i samarbejde med flere aktører på uddannelsesområdet. Desuden er der afsat penge til mere jobrotation som en genvej til at sikre udsatte grupper af ledige og beskæftigede forskellige former for opkvalificering.

Endelig vil man i Storstrøms-regionen udvikle et nyt dialogværktøj »Selv Test«, der kan hjælpe den enkelte ledige til at skabe et klarere billede af sin situation og sine muligheder.

Bedre koordinering i Vejle amt

I Vejle amt er den årlige ramme på 3,7 mio. kr. I første omgang er der dog kun afsat 1 mio. til nyskabende aktiviteter. Til gengæld har man valgt at lægge opgaverne ud til eksterne leverandører, hvorved aktiviteterne er adskilt fra den normale drift.

I et af de to forsøgsprojekter er det AOF Vejle, der har påtaget sig at forestå et udvidet samarbejde om opfølgning over for ledige i aktivering. Formålet er at udvikle metoder og modeller, som a-kasser, skoler, arbejdspladser m.fl. kan bruge til at koordinere opfølgning i forbindelse med lediges uddannelsesforløb, vejledning, jobklubber og lignende. Desuden skal indsatsen øges omkring tre- og firepartssamtaler for ledige med andre problemer end ledighed.

For det andet forsøg står konsulentfirmaet Nellesmann, som over en 2-årig periode skal udvikle nye metoder til at koordinere virksomhedskontakten i forhold til de mange aktører på arbejdsmarkedet. Efter planen skal der bl.a. skabes nye netværk og informeres mere intensivt over for virksomhederne, så det i fremtiden bliver lettere at modvirke flaskehalse og andre strukturproblemer på det regionale arbejdsmarked.

Udlicitering

Vi skal ikke slås om medlemmerne

Fagbevægelsen har brug for en ny struktur for at kunne håndtere udlægning af offentlige opgaver, siger formanden for HK/Stat, Peter Waldorff. På en konference for nylig blev det understreget, at fagbevægelsen har en central rolle i udmøntningen af den fremtidige udbudspolitik såvel i staten som i amter og kommuner

De faglige organisationer spiller en nøglerolle i debatten om udbud og udlicitering af offentlige serviceopgaver. Derfor er vi i fagbevægelsen nødt til at tage udfordringen op og forholde os realistisk både til de problemer og de nye muligheder, der er forbundet med udlicitering.

Men først og fremmest må vi se på os selv og sørge for, at en forældet faglig struktur ikke kommer til at blokere for den udvikling, der er undervejs, til skade for fagbevægelsens medlemmer og samfundets borgere i øvrigt.

Det siger formanden for HK/Stat *Peter Waldorff*, som erkender, at det politiske pres for at sende flere offentlige opgaver i udbud er stigende og næppe kan ventes at aftage i fremtiden. Hans grundopfattelse er, at

medarbejderne i det offentlige sagtens kan konkurrere med de private udbydere, men at det skal ske på lige vilkår.

Derfor er det vigtigt, at konkurrencen kommer til at foregå på kvalitet og ikke på løn- og arbejdsforhold. Men det kan fagbevægelsen kun sikre ved at være opsøgende og skaffe sig maksimal indflydelse på den udbudspolitik, som føres i de offentlige institutioner og forvaltninger, påpeger Peter Waldorff.

Opdeling skaber problemer

Specielt lægger han vægt på, at fagbevægelsens struktur ikke må blive en hindring for, at de enkelte organisationer kan varetage medlemmernes interesser bedst muligt.

– Jeg tror, at vi er nødt til at forberede nogle fusioner, der kan sikre, at vi ikke modarbejder hinanden, men arbejder sammen om at sikre medlemmerne så gode arbejdsforhold som muligt. Men vi skal selv være med til at sætte dagsordenen – det bør vi ikke overlade til arbejdsgiverne, tilføjer Peter Waldorff.

HK/Stat har for nylig fusioneret med to andre organisationer inden for Statsansattes Kartel – Dansk Post & Giro-Forening og Jernbaneforeningen – og det ser han som en klar styrkelse af de faglige muligheder for at tackle problemer med udlicitering mv.

Men han erkender også, at det ikke altid er lige let at finde sammen i de rigtige alliancer. – Den struktur, der kendetegner fagbevægelsen i dag, bygger jo på en skarp opdeling mellem privat og offentlig ansættelse. Det er derfor, et nyt begreb som udlicitering skaber usikkerhed, fordi det går helt på tværs af den hidtidige arbejdsdeling i fagbevægelsen.

Det handler om kontingentkroner

– Men det må ikke få os til at smide problemerne fra os – det kan medlemmerne ikke været tjent med. I stedet må vi prøve at se situationen i et større perspektiv og tænke mere i helheder. Så vil vi bedre kunne finde frem til nye løsninger på lidt længere sigt, understreger Peter Waldorff.

Han henviser til, at HK har besluttet at gøre strukturen til et vigtigt punkt på dagsordenen for forbundets kongres i 2001. Der er netop nedsat et udvalg, som skal prøve at finde frem til konkrete forslag, der kan løse op for de aktuelle problemer.

– Også i HK har vi jo valgt en sektoropdeling, som skelner skarpt mellem den private og den offentlige sektor. Det princip er vi nødt til at gøre op med. Ellers risikerer vi at få den samme kamp om medlemmerne inden for HK's egne rækker, som vi i dag kan se i LO-familien – og i forhold til FTF – mellem de forbund, der skal afgive medlemmer og dem, der får flere. Det er kontingentkroner, det handler om, derfor skal vi finde en ny model, som alle kan leve med. Medlemmerne kan i hvert fald ikke være tjent med at skulle være kastebold i den diskussion, påpeger Peter Waldorff.

Tilfredshed er et krav

At fagbevægelsen hidtil har været tilbageholdende med at gå ind i konkrete udliciteringsprojekter, fremgik klart på en konference for nylig i Den sorte Diamant, hvor arrangøren IIR Danmark havde indbudt en bred kreds af repræsentanter for offentlige institutioner mv. til at diskutere udbudspolitik og udlicitering. Fra mange sider blev der givet udtryk for, at de offentlige ledere havde mødt stor skepsis på medarbejdersiden, når disse spørgsmål kom på tale.

Derfor blev der lyttet intenst, da HK/Stat-formanden holdt et oplæg om fagbevægelsens syn på de problemer, der er forbundet med offentlige udbud. Og der var efterfølgende mange spørgsmål til Peter Waldorff, som grundigt redegjorde for de faglige krav og synspunkter. Han kom også ind på de strukturelle og aftalemæssige forhold, som i mange tilfælde har gjort det vanskeligt for organisationerne at håndtere udliciteringssager.

At der kan være fordele både for de ansatte og for borgere og brugere ved at gennemføre offentlige udbud, fremgik af de to konkrete projekter, som blev gennemgået på konferencen. I det ene tilfælde havde Farum kommune udliciteret en gruppe ældre medarbejdere på rådhusets bogholderi til revisionsfirmaet Deloitte & Touche Business Service. At resultatet var positivt, skyldes ikke mindst, at der fra starten var lagt vægt på, at målet var tilfredshed både for kunder og medarbejdere, og at såvel udbyder som leverandør skulle opnå en økonomisk fordel.

Det andet eksempel, der blev fremlagt på konferencen, var det såkaldte KAK-projekt – Kommunernes Administration i Konkurrence – der har omfattet Høje Tåstrup, Greve og Hørsholm kommuner. Her har de tre kommuner frem til marts i år sat fokus på mulighederne for hhv. intern kontraktstyring og udlicitering til private af løn- og personaleadministration, inkasso mv.

Selv om resultatet var lovende, har kun en enkelt af deltagende kommuner vist interesse for at gøre forsøget permanent.

Privatisering er ikke på dagsordenen

Ordstyrer på konferencen var den tidligere formand for Statens Udliciteringsråd *Allan Andersen*, som kraftigt opfordrede parterne til at være mindre tilbageholdende, når det gælder offentlige udbud og større konkurrence på offentlige serviceydelser. Han beklagede, at statens udbudscirkulære ikke bliver fulgt i tilstrækkeligt omfang – heller ikke af kommunerne, som også er forpligtet til at forsøge sig efter de samme retningslinier som i staten.

I Danmark er begrebet privatisering slet ikke på dagsordenen, derfor er der ikke så meget at betænke sig på, sagde Allan Andersen på konferencen. Her understregede han også, at så længe en kommune betaler for ydelserne og fortsat har det politiske ansvar, så er det principielt lige meget, om det er en privat eller en offentlig leverandør, der udfører opgaven. Det er kun, hvis alle tre roller overgår til privat regi, at der er tale om en egentlig privatisering.

Udlicitering kan være til fordel for alle parter, men det kræver, at opgaven tages seriøst, at der ikke snydes ved udbud f.eks. i form af skjulte

serviceforringelser.

Medarbejderne skal altid inddrages, desuden kan de forvente forbedringer såsom mere uddannelse, nye og mere tidssvarende arbejdsredskaber samt øget opmærksomhed fra den ny arbejdsgiver, påpegede Allan Andersen.

LO og de unge

Charmeoffensiv gav resultater

Ungdommen har taget godt imod Mindscope-projektet, viser ny evalueringsrapport. Men det kan være svært at balancere mellem det faglige og det sjove

Hvorfor tage på kursus med LO, når der er så meget andet, man kan lave?

Sådan spørger mange unge, som kun kender lidt til fagbevægelsen og derfor vælger den fra.

De faglige organisationer passer ikke rigtigt ind i de unges verden, hvor alle skal spille deres livs hovedrolle på den mest fantastiske vis: Hvad enten det hedder en videregående uddannelse, kirkebryllup, børn, IT-karriere eller lange rejser til fjerntliggende oaser.

Ifølge bladet »Forskningsnyt« fra Aalborg Universitet er kun 48 procent i aldersgruppen 20-29 år i dag med i en fagforening. I 1990 var 62 procent af de unge organiserede.

Men fagbevægelsen prøver alligevel. For uden tilgang af unge vil dens fremtid være truet på længere sigt.

Det mest synlige eksempel på, at fagbevægelsen tager de unges afvisning alvorligt, er LO's flagskib Mindscope. Det er et særligt sekretariat, som er oprettet af Fagbevægelsens Interne Uddannelser (FIU) for at modvirke det høje aldersgennemsnit på de faglige kurser.

Som navnet signalerer, skal Mindscope bruges til at »give sindet spillerum til at overskue hele horisonten«. Og det spillerum er meget synligt i det kursusmateriale, der sendes ud til interesserede unge.

Ikke kun fest og farver

LO's bejlen til de unge ser da også ud til at virke efter hensigten. I en evalueringsrapport, som uddannelsesforsker *Finn Sommer* fra RUC har været med til at skrive, står der, at siden fagbevægelsen i 1997 iværksatte sin store charmeoffensiv, og frem til december 1999 har knap 1200 personer deltaget i et af forløbene.

– Tallet er langt højere end forventet – og det er især de korte, mere action-prægede kurser, som er populære, siger Finn Sommer, der også har været med til at udvikle selve Mindscope-konceptet.

Netop de zap-zap- og livsstilsprægede kurser som »Future Raids« – det vil sige weekendarrangementer, hvor der festes og debatteres – adskiller sig markant fra tidligere faglige uddannelsesstilbud. Her er der tale

om et mix af fagligt indhold og musik og alkohol, hvor der kan være en fare for, at det sjove vinder over det seriøse.

– Det kan være svært med »Future-Raids«-arrangementerne at opretholde en balancegang mellem fest og farver og det faglige indhold. Forklaringen er måske, at kurserne, i modsætning til den ny Grænseland-uddannelse, bliver brugt af unge, der ikke før har været med i faglige sammenhænge, siger Finn Sommer.

Flere skal tage ansvar

Evalueringsrapporten konkluderer også, at der har været en tendens til, at det sociale sammenhold på Future Raids-weekenderne legaliserer en bestemt gruppekultur. Holdningen er her, at hvis man vil være med, så er det på fællesskabets og det sjove samværs præmisser.

»Det er en vanskelig udfordring for Mindscope at skabe nogle rammer og ansvarsområder, der får gruppen af aktive, som deltager flere gange, til at involvere sig noget mere og tage et medansvar for kursernes afvikling«, står der i evalueringsrapporten.

Alle de forskellige Mindscope-kurser er nu blevet en fast del af de kurstillbud, som FIU har. Fra 1997 og til i år har projektet været et forsøg, der har kostet omkring 20 millioner kroner. FIU anslår, at Mindscope-aktiviteterne vil koste omkring seks millioner kroner om året – alt afhængig af hvor mange deltagere kurserne kan trække til.

NET-Redaktionen

Arbejds miljø

LO støtter forslag om arbejds miljøgruppe af 2000

Et udspil fra Ingeniørforeningen i Danmark får en positiv modtagelse i LO. – Der er brug for at give arbejds miljøet et løft, og det kan bl.a. ske ved at styrke samspillet mellem lovgivning og aftaler, siger LO-sekretær Marie-Louise Knuppert

LO støtter et udspil fra Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), om, at en uvildig arbejds miljøgruppe skal endevende den hidtidige arbejds miljøindsats og komme med forslag til gennemgribende ændringer af det nuværende arbejds miljøsystem.

Ifølge LO er der et stort behov for en fornyelse og omlægning af arbejds miljøreguleringen. Men selve organiseringen af indsatsen er der efter LO's mening ikke det samme behov for at ændre på.

Ingeniørforeningen meldte forleden ud, at arbejds miljøloven fra 1975 har spillet fallit, og at den ikke har evnet at forebygge de nye problemer, som løbende er opstået i takt med den fremadskridende teknologiske og sociale udvikling i samfundet.

På foreningens initiativ har analyseinstituttet CASA gennemført et studie af de sidste 25 års arbejds miljøindsats, som bekræfter foreningens opfattelse. Derfor ønsker ingeniørerne, at der sættes flere ressourcer

ind på at fastslå, hvor det er, indsatsen halter. Desuden foreslår de, at der skabes nye redskaber, som kan bruges centralt ved planlægning af nye erhvervsinitiativer, men også på den enkelte arbejdsplads, hvor indsatsen for arbejdsmiljøet er mest effektiv.

Et spørgsmål om arbejdets organisering

Foreningen forestiller sig en arbejdsmiljøgruppe, der skal sætte denne proces i gang. – Der må også gerne være udenlandske forskere med, som kan komme med nye input på tværs af traditionelle opfattelser, siger formanden for ingeniørernes arbejdsmiljøudvalg, *Per Tybjerg Al-drich*.

Han tilføjer, at ingeniørerne vil gerne være med til at gøre mere for arbejdsmiljøet, men der må også være interesse og aktiv opbakning ikke mindst fra arbejdsmarkedets parter.

I LO er udspillet fra ingeniørerne blevet modtaget i en positiv ånd.

– Der er et stort behov for, at arbejdsmiljøet får et mærkbart løft. Derfor ser vi gerne, at der nedsættes en »Arbejdsmiljøgruppe af 2000« i lighed med den, som daværende arbejdsminister Erling Dinesen oprettede i 1972 for at forny den gamle arbejderbeskyttelseslovgivning, siger LO-sekretær *Marie-Louise Knuppert*.

Set med LO's øjne er der flere nye opgaver, der skal prioriteres i en mere moderne og fremadrettet arbejdsmiljølovgivning. For det første er der brug for at undersøge mulighederne for at regulere de arbejdsmiljøforhold, der hænger sammen med arbejdets organisering. Samtidig lægger LO vægt på at få undersøgt, om der kan skabes et bedre samspil end nu mellem lovreglerne og de aftaler og overenskomster, der indgås mellem parterne på arbejdsmarkedet, tilføjer Marie-Louise Knuppert.

Arbejdsmiljø

Nerver påvirkes af musearbejde

Forskere fra Arbejdsmiljøinstituttet har for første gang påvist, at visse af håndens nerver belastes så meget ved computerarbejde, at deres følsomhed bliver nedsat

Computerbrugere med gener og besvær i arme og hænder kan have nedsat følsomhed i de mest belastede nerver. Det viser en ny undersøgelse fra Arbejdsmiljøinstituttet (AMI), som for første gang har analyseret, hvordan nerver i hånd og arm reagerer på intensivt musearbejde ved computeren.

I undersøgelsen deltog 40 kvinder fordelt på tre grupper med en gennemsnitsalder på 44 år.

Kvinderne i den første gruppe var erfarne computerbrugere, som i gennemsnit anvendte computermus i 50 pct. af arbejdstiden. Alle kvinder i denne gruppe havde betydelige gener og besvær i hånd/håndled og/eller i underarm/albue. Gruppe to bestod ligeledes af erfarne computerbrugere, der anvendte computer lige så lang tid som gruppe ét. Men de havde ingen eller minimale gener i hånd/håndleds- og i underarm/albue regio-

nerne. Gruppe tre var en kontrolgruppe, som havde varieret arbejde. Og ingen i kontrolgruppen anvendte computer i mere end to timer dagligt eller havde gener.

– Vi har fundet en nedsat sensorisk følsomhed i områder der aktiveres af to af nerverne i armen hos computerbrugere med symptomer. Den nedsatte følsomhed må antages at være et tegn på nervekompression. I et område, der aktiveres af en tredje nerve, er der ikke forskel på den sensoriske følsomhed for personerne med og uden symptomer. Der er således ikke tegn på en generel, men mere specifik nedsat sensorisk følsomhed for visse nerver hos computerbrugere med symptomer, fortæller *Bente Rona Jensen*, som er seniorforsker på Arbejdsmiljøinstituttet.

Mentale krav øger belastning

Den ny undersøgelse viser i øvrigt også, at computerbrugere med symptomer – på trods af disse – kan udføre arbejde med computermus eller -pen lige så godt som personer uden symptomer.

I en anden undersøgelse har forskerne set nærmere på muskelbelastningen ved koncentrationskrævende computerarbejde. 12 kvinder gennemførte en koncentrationskrævende computeropgave under tidspres. Desuden udførte de den samme opgave uden de særlige koncentrationskrav. Opgaven blev udført dels med computermus og dels med tastatur.

Den koncentrationskrævende opgave medførte, sammenlignet med den simple opgave, en øget belastning i alle de undersøgte muskler. Belastningen var gennemsnitligt ca. 25 pct. højere ved den koncentrationskrævende opgave end ved den samme opgave uden dette krav.

Dertil kommer, at muskelbelastningen i nakken blev ca. 20 pct. højere ved brug af mus i forhold til tastatur. Den mentale belastning blev også oplevet højest ved brug af mus.

Læs mere om undersøgelsen på Arbejdsmiljøinstituttets hjemmeside www.ami.dk.

Plakatsøjlen

Kommende aktiviteter

31/10-1/11	LO's miljøstrategiske konference på LO-Skolen.
31/10-1/11	VUC-konference på Esbjerg Højskole.
1-2/11	LO's kulturkonference på LO-Skolen.
10-11/11	LO Skolekontakts landsmøde i Gilleleje FerieCenter
13-14/11	AMU-konference, Middelfart FerieCenter.
24-26/11	LO Ungdoms landsmøde i Herning Kongrescenter.
27-28/11	H.C. Andersen Hotel, Odense: Socialministeriets 6. konference om socialt truede grupper.
5-6/12	Fælles amtskonference for LO-amter, LO Ungdom og LO Skolekontakt på LO-Skolen.
5-6/12	Arbejdstilsynets konference om forebyggelse af arbejdsulykker, Hotel Nyborg Strand.

Plakatsøjlen

Fra Fem@il til de grå pantere

»Fem@il« er et ny initiativ i rækken af »Reality Raids«, der arrangeres af FIU-uddannelsernes ungdomssekretariat Mindscope.

Som titlen lægger op til, handler »Fem@il« om kommunikation på Internettet, og som noget helt specielt er der tale om et kursus, der alene henvender sig til unge kvinder. Deltagerne starter med en introduktion til fagbevægelsens eget elektroniske netværk »NET-Dialog«, hvor der er masser af muligheder for at chatte, debattere, skrive breve osv.

Næste skridt er kørekortet til Internettet og de mange muligheder, som åbner sig. Et særligt punkt er hjemmesider, der er målrettet piger og kvinder – eller er de nu også det?

Kursisterne får vejledning i, hvordan man opfører sig på nettet, og hvordan de vigtigste spilleregler er. Formålet er at gøre deltagerne klar til selv at gå på Internettet og lære at kommunikere og søge oplysninger ad elektronisk vej.

Mindscope er også klar med programmet for den næste ungdomsweek-end i serien af »Future Raids«, hvor der sættes fokus på »plaidier, pensioner og portvin«. Kort og godt er det »de grå pantere«, som deltagerne skal i clinch med på Raid'et, som finder sted den 17.-19. november. Formålet er at forsøge at bygge bro over generationskløften og trække på den viden og de erfaringer, som de ældre på arbejdsmarkedet har erhvervet sig.

Nærmere oplysninger om de to arrangementer kan fås hos Mindscope Stormgade 200, 6700 Esbjerg, tlf. 75 45 44 97 eller www.mindscope.dk.

Dobbelt-CD med nye arbejdersange

En af arbejderbevægelsens bedste traditioner er nu sikret for fremtiden. 20 organisationer har som de første skrevet under på »Arbejderbevægelsens sangmanifest 2000«, som har til formål at styrke sangen som fundament for det menneskelige fællesskab. Og flere ventes at komme til i de nærmeste måneder.

Organisationerne forpligter sig til at arbejde for, at den røde arbejdersangbog udbredes mest muligt, og at der også i fremtiden vil blive sunget ved faglige og politiske sammenkomster. En særlig opgave består i at sikre, at der fortsat skrives sange og melodier, som kan afspejle nye tider og nye opgaver for arbejderbevægelsen.

At Arbejdersangbogen altid har fulgt med tiden, viser sig ved, at den sidste år udkom i en 9. udgave med 89 nye sange, som ikke tidligere har været gengivet i det traditionsrige værk. For at gøre de nye sange mere kendte, er der indspillet en dobbelt-CD, som indholder 35 numre. Det er AOF's forlag, der står bag »Sange fra sangbogen«, som er udgivet med støtte fra LO, HK, Dansk Metal og Dansk El-Forbund.

De nye sange fremføres på CD'en af fem grupper, som alle står arbejderbevægelsen meget nær. Det er *Den udødelige Duo*, *Kaditterkadat*, *Elsberg & Hovland*, *Kirsten & Erik* samt *Roserne*. Desuden medvirker de svenske troubadourer *Thorstein Bergman*, *Björn Hedén* og *Björn Jadling*, der spiller deres egne sange fra Arbejdersangbogen.

Både Arbejdersangbogen og den ny dobbelt-CD med »Sange fra sagnbogen« kan fås ved henvendelse til AOF's Forlag, Teglværks-gade 27, 2100 København Ø., tlf. 39 29 60 66, fax 39 29 49 95. Prisen er 99 kr. for sangbogen (149 kr. med spiralryg) og 129 kr. for dobbelt-CD'en.

Der er også mulighed for at bestille sangbogen direkte fra AOF's hjemmeside: www.aof-danmark.dk.